

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
20/2025	Teknisk utvalg	23.04.2025

Saksbehandler: Eline Helen Hansen
Hjemmel: FOR-2016-01-08-12 Forskrift om forvaltning av hjortevilt
FOR-2003-07-12-1926 Forskrift om adgang til jakt etter elg og rådyr, Rødøy kommune, Nordland
LOV-2009-06-19-100 Naturmangfoldloven

Søknad om nedsatt minsteareal vald 1836V0032 Breitind

Kommunedirektørens innstilling:

Med hjemmel i forskrift om forvaltning av hjortevilt (§6, 2016) anbefales det at vald 1836V0032 Breitind v/ Rune Sperstad får fastsatt nedsatt minsteareal i den lokale forskriften om adgang til jakt etter elg og rådyr, Rødøy kommune, Nordland (2003).

Minstearealet blir fastnedsatt fra nåværende 4000 daa til 2300 daa per dyr for hele vald Breitind, som tilsvarer 2000 daa per dyr for selve jaktfeltet Breitind, men forblir 4000 daa per dyr for det relativt nyopprettede jaktfeltet Telnes

- Nedsettingen innebærer at valdet kan felle totalt 6 dyr

Saksopplysninger

Rune Sperstad søker i epost av 14. januar 2025 om nedsatt minsteareal for felling av elg på vald 1836V0032 Breitind. Valdet er oppført med 10390 daa på jaktfeltet Breitind og med 3737 daa på det relativt nylig opprettede jaktfeltet Telnes, som hadde første sesong med jakt i 2024, med 14127 daa totalt på valdet. Valdet har et nåværende minsteareal på 4000 daa per dyr.

Det vises i søknad også til mye elg som beiter på innmark i vekstsesongen og mye elg som ødelegger rundball. Søkers egne personlige vurderinger er at elgbestanden øker for hvert år.

Vurderinger

Jf. forskriften om forvaltning av hjortevilt (§7, 2016) kan kommunen ved tildeling av fellingstillatelser fravike minstearealet for elg, hjort og rådyr med inntil 50%. Fravik kan gjøres på bakgrunn av ulikheter i artens levevilkår i kommunen, bestandens størrelse og utvikling og den skade viltet volder eller andre ekstraordinære forhold.

Fravik fra minstearealet er et enkeltvedtak som gjøres for særskilte vald for et begrenset tidsrom.

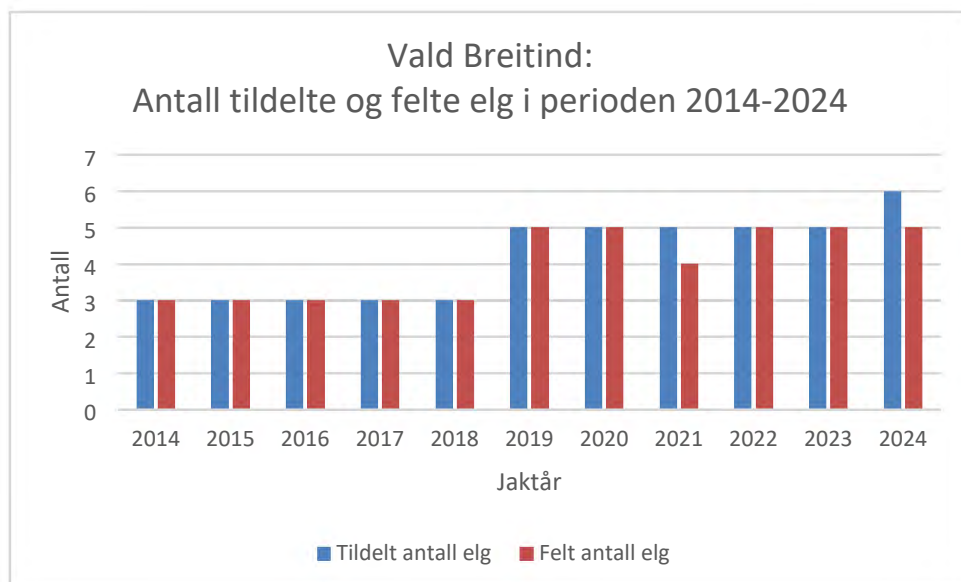
Jf. forskriften om forvaltning av hjortevilt (§6, 2016) kan kommunen fastsetter minsteareal for elg, hjort og/eller rådyr i forskrift. Det kan fastsettes ulikt minsteareal for ulike arter og for ulike deler av en kommune.

Forslag om endring av minsteareal fremmes innen 15. januar. En eventuell forskriftsendring fastsettes av kommunen innen 15. mars.

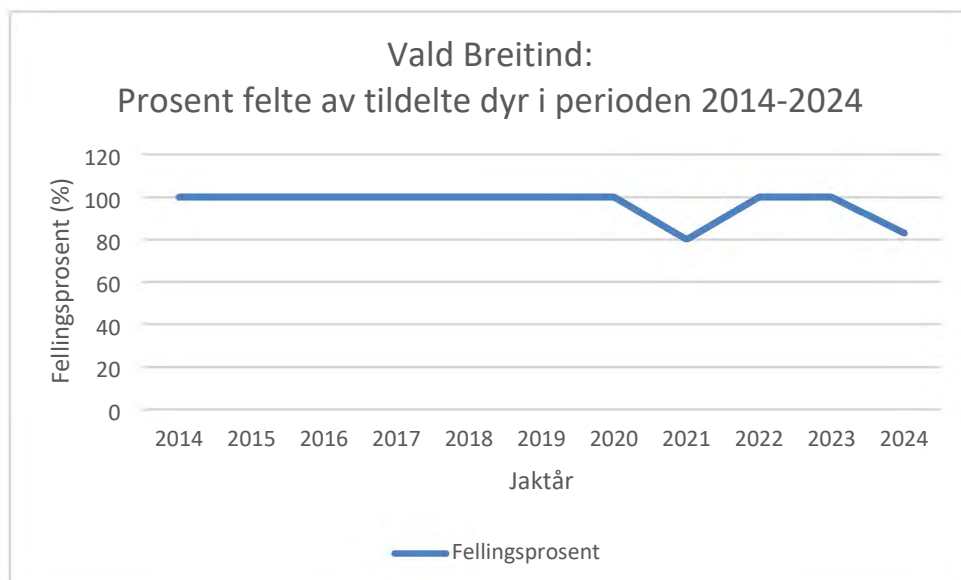
Alle tall er hentet fra hjorteviltregisteret for sammenstilling av jaktstatistikk, som er viktig for å vurdere bestandsutviklingen over tid. Statistikken sier noe om utviklingstrender og vurderes ut fra slaktevekter, observerte antall dyr osv.

Tildelte og felte dyr:

Det har mellom 2014-2018 blitt tildelt og felt 3 elg per sesong, og mellom 2019-2023 blitt tildelt og felt 5 elg per sesong. I 2024 ble jaktfeltet Telnes på 3737 daa opprettet, som gav areal nok til et ekstra dyr på kvoten (*figur 1*). Valdet har de fleste år hatt fellingsprosent opp mot 100%, (*figur 2*).

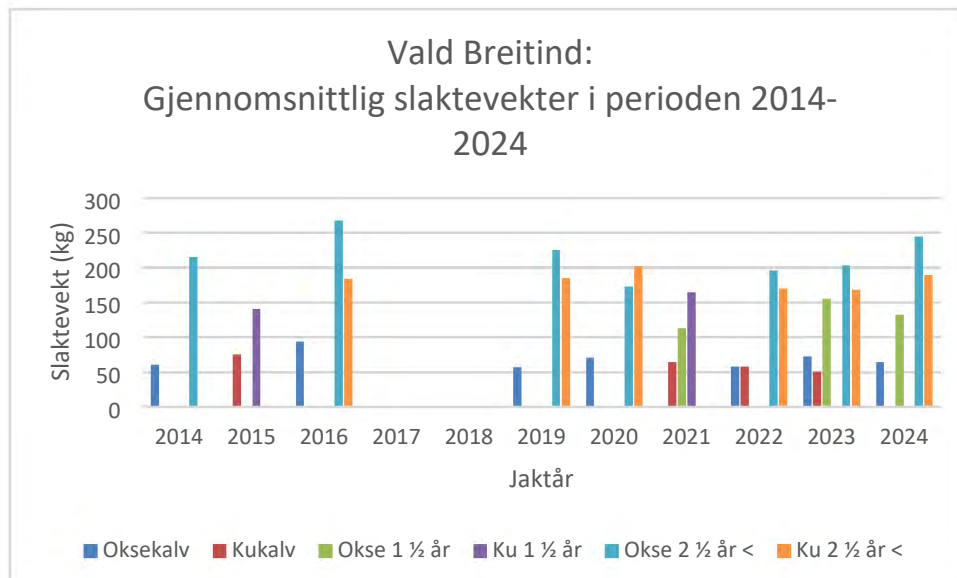
Figur 1 Antall tildelte og felte elg i perioden 2014-2024. Antall elg (y-akse) per år (x-akse) hvor antall tildelt elg på kvoten vises med blå søyle og antall felt elg vises med rød søyle.

Figur 2 Fellingsprosent for vald Breitind for perioden 2014-2024. Fellingsprosent (y-akse) per jaktår (x-akse) mellom tildelt antall elg og felt elg per år, markert med blå linje.

Slaktevekter:

Utviklingen i slaktevekter viser endringer i bestandskondisjonen og brukes som et mål for vurdering av blant annet mattilgang. Gjennomsnittlig slaktevekter per art brukt frem til 2012; Årskalver hann 68 kg, hunn 64 kg, 1 1/2 års hanndyr 139 kg, 1 1/2 års hunndyr 131 kg, eldre hanndyr 200 kg og eldre hunndyr 176 kg. Slaktevektene på vald Breitind ligger de siste årene generelt rundt, eller litt over gjennomsnittet (*figur 3*).

Figur 3 Gjennomsnittlig slaktevekter for vald Breitind i perioden 2014-2024. Slaktevekt i kg (y-akse) for type dyr per jaktår (x-akse) med søyler i ulike farger per art; oksekalv - mørk blå, kukalv - mørk rød, okse 1 1/2 år - grønn, ku 1 1/2 år - lilla, okse 2 1/2 år og eldre - turkis og ku 2 1/2 år og eldre oransje.

Observasjoner:

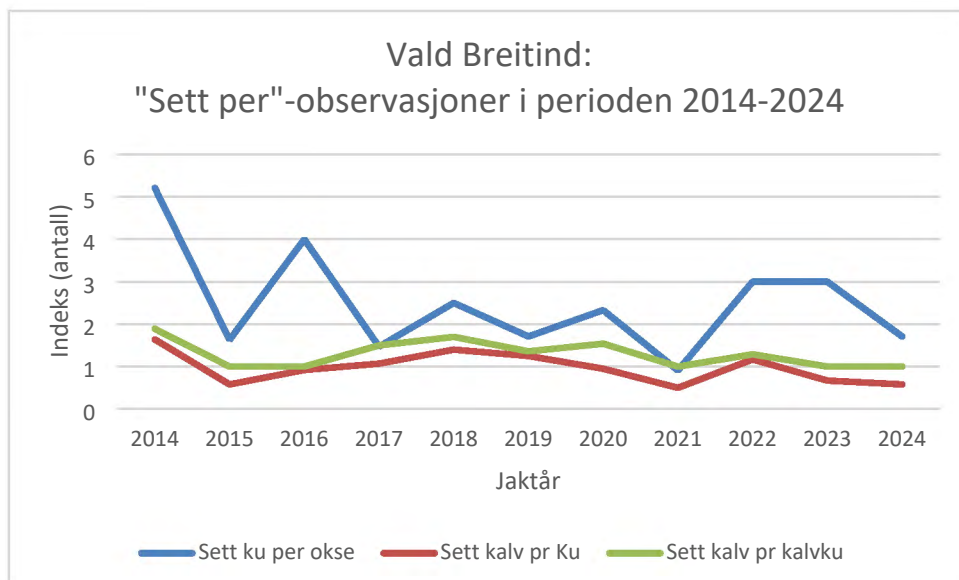
«Sett ku per okse» viser bestandens kjønns sammensetning for dyr som er ett år eller eldre, indeks på 1 viser at det er like mange kyr som okser. Indeksen bør være høyere for kyr enn okser, men kan variere noe da det er ulik sannsynlighet for å oppdage ku eller okse.

«Sett kalv per ku» viser utviklingen i rekruttering av kalv til bestanden, økt indeks kan bety økning i kalveproduksjonen. Hvilke kyr som får kalv kan blant annet påvirkes av kondisjonen på dyrene, klima og alderssammensetning.

«Sett kalv per kalvku» regnes ut ved å dele antall kalver på antall kyr observert med kalv.

Tvillingraten påvirkes blant annet av kyrnes alderssammensetning fordi det er større sannsynlighet for å få tvillinger for eldre kyr.

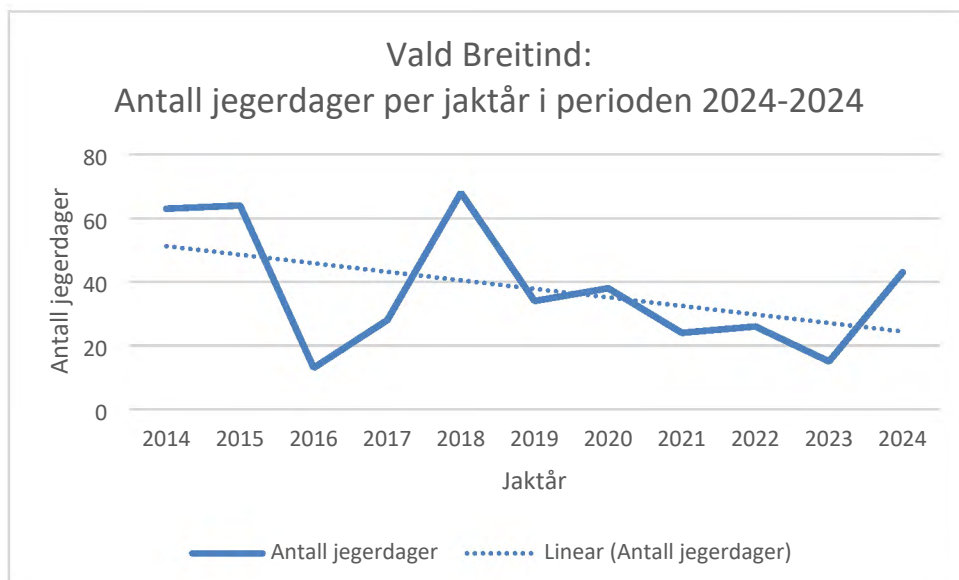
Ut fra valdets observasjoner av antallet ku per okse, svinger indeksen opp mot 4-5 og ned til 1 på det laveste, men ligger generelt rett over 2 (*Figur 4*). Observasjonene av sett kalv per ku ligger mellom 0,5 på det laveste og opp mot 1,4 på det høyeste i 2018, gjennomsnittlig rett under 1 kalv per ku og indeksen av sett kalv per kalvku kan indikere at omtrent en femtedel av kyrne med kalv er observert med tvillinger.

Figur 4 "Sett per"-observasjoner av elg for vald Breitind i perioden 2014-2024. Indeksen (y-akse) viser indeksen for antall dyr per art sett opp mot hverandre per jaktår (x-akse). Sett ku per okse er markert med blå linje, sett kalv per ku er markert med rød linje og sett kalv per kalvku er markert med grønn linje.

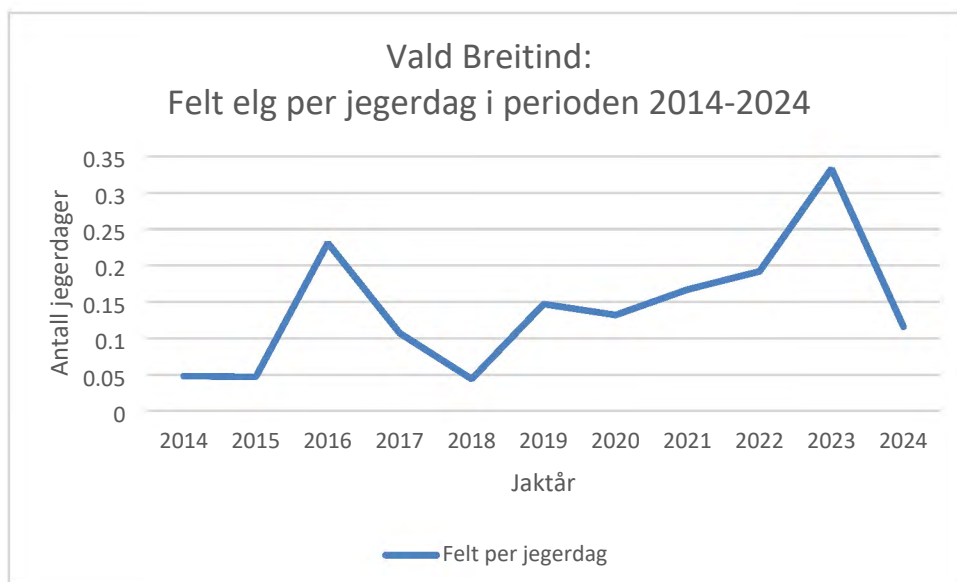
Antall jegerdager og tid per felt elg:

Antallet jegerdager sier noe om antallet jegerdager som benyttes per år. En jegerdag er en jeger som har jaktet en dag uavhengig av antall timer. Antallet jegerdager har generelt gått ned i perioden (figur 5).

Figur 5 Antall jegerdager per jaktår for vald Breitind i perioden 2020-2024. Blå linje viser antallet jegerdager per år, stiplet linje viser trendlinjen.

Felt elg per jegerdag kan si noe om den relative utviklingen i bestandsstørrelsen over tid, og sier noe om hvor mye tid jaktlaget bruker på å felle et dyr. Det brukes på vald Breitind mellom 0,05-0,3 dager per felt dyr (figur 6).

Figur 6 Felt elg per jegerdag for vald Breitind i perioden 2014-2024. Felt elg per jegerdag (y akse) per jaktår (x-akse).

Naturmangfoldloven:

Søknaden skal også vurderes i henhold til naturmangfoldloven §4-12, prinsipper for offentlig beslutningstaking (2009).

§ 8 (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet

Det er nasjonalt god kunnskap om artens bestandssituasjon. Lokalt har valdet har god rapportering og tildelte kvoter av tidligere nedsatte minstearealer har i stor grad blitt felt.

Gode slaktevekter indikerer at det er et godt beitegrunnlag.

§ 9 (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Kunnskapsnivået anses i dette tilfelle som godt nok til å ta en veloverveid beslutning.

§ 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

En økning av elgstammen kan lokalt føre til nedbeiting av de mest foretrukne planter/trær, som kan gi negative ringvirkninger på andre arter i økosystemet som nyter seg av samme vekster. Samtidig som «passe» beiting med påfølgende perioder av hvile, føre til et positivt stress for de spesifikke plantene i økosystemet og stimulere til økt vekst for påvirkede planter.

§ 11 og § 12 – ikke aktuelt

Konklusjon og anbefaling

Det vises til vurderinger av statistikk om valdet hentet fra hjorteviltregisteret, samt vurdering opp mot naturmangfoldloven.

Ut fra vurderinger anbefales det at valdet Breitind får fastsatt nedsatt minsteareal i den lokale forskriften om adgang til jakt etter elg og rådyr, Rødøy kommune, Nordland (20023), fra 4000 daa til 2300 daa som tilsvarer 2000 daa for jaktfeltet Breitind, men fortsatt 4000 dekar for det nyopprettede jaktfeltet Telnes - slik at de ikke år etter år må søke om nedsatt minsteareal.

Selv om valdet anbefales nedsatt minsteareal, må valdet og jaktlagene selv ta ansvar for å ta gode vurderinger og beslutninger underveis i jakta, om det for eksempel et år observeres svært få dyr, må det vurderes om det aktuelle året faktisk er lurt å fylle kvoten for å unngå at det da tas ut for mange dyr, selv om kvoten tillater det.

Rødøy kommune, 19.03.2025

Harald Einar Erichsen
Kommunedirektør

Steinar Stien
Fagsjef Teknisk

Eline Helen Hansen
Fagkonsulent

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Bærekraftsmål

	<i>Sult og feilernæringsmiddel er den største helsetrusselen på verdensbasis. Matsikkerhet er å ha tilgang til nok mat, trygg mat og næringsrik mat, for å kunne leve et aktivt og sunt liv. Matsikkerhet handler både om hvor mye mat som er tilgjengelig i et samfunn og i hvilken grad mennesker har tilgang til den.</i>
	<i>Gjennom forebygging, behandling og å fremme mental helse og livskvalitet, skal arbeides med å redusere antall mennesker som dør for tidlig med en tredjedel innen 2030 (ikke smittsomme sykdommer og trafikkuhell), samt forebygge psykiske lidelser som angst, depresjon og selvmord.</i>
	<i>Over 80 prosent av alle dyr, planter og insekter som lever på land, bor i skogen. Målets hovedfokus er å bevare klodens biologiske mangfold, fremme bærekraftig bruk av ressursene og dele godene av genetiske ressurser rettferdig.</i>

<Vennligst ikke slett noe etter denne linjen>

Fra: Rune Sperstad[runesperstad@live.no]
Sendt: 14.01.2025 23:45:22
Til: Postmottak - Rødøy Kommune[postmottak@rodoy.kommune.no]
Tittel: Søknad om nedsatt minsteareal Breitind 8

Til Rødøy kommune

Breitind elgvald ønsker å søke om nedsatt minsteareal for felling av elg jaktåret 2025.

Valdet hat i dag 14248 daa og vi ønsker å få satt ned minstearealet fra 4000 daa pr dyr til 2000 daa pr dyr slik at vi kan felle 7 dyr.

Grunnen for at vi søker er for vi har mye elg som beiter på innmarka i vekstsesongen. vi er også mye plaget av elg som ødelegger rundball. Vi ser at elgbestanden øker for hvert år og håper den kan holdes på et akseptabelt nivå.

Med vennlig hilsen

Valdansvarlig Breitind

Rune Sperstad